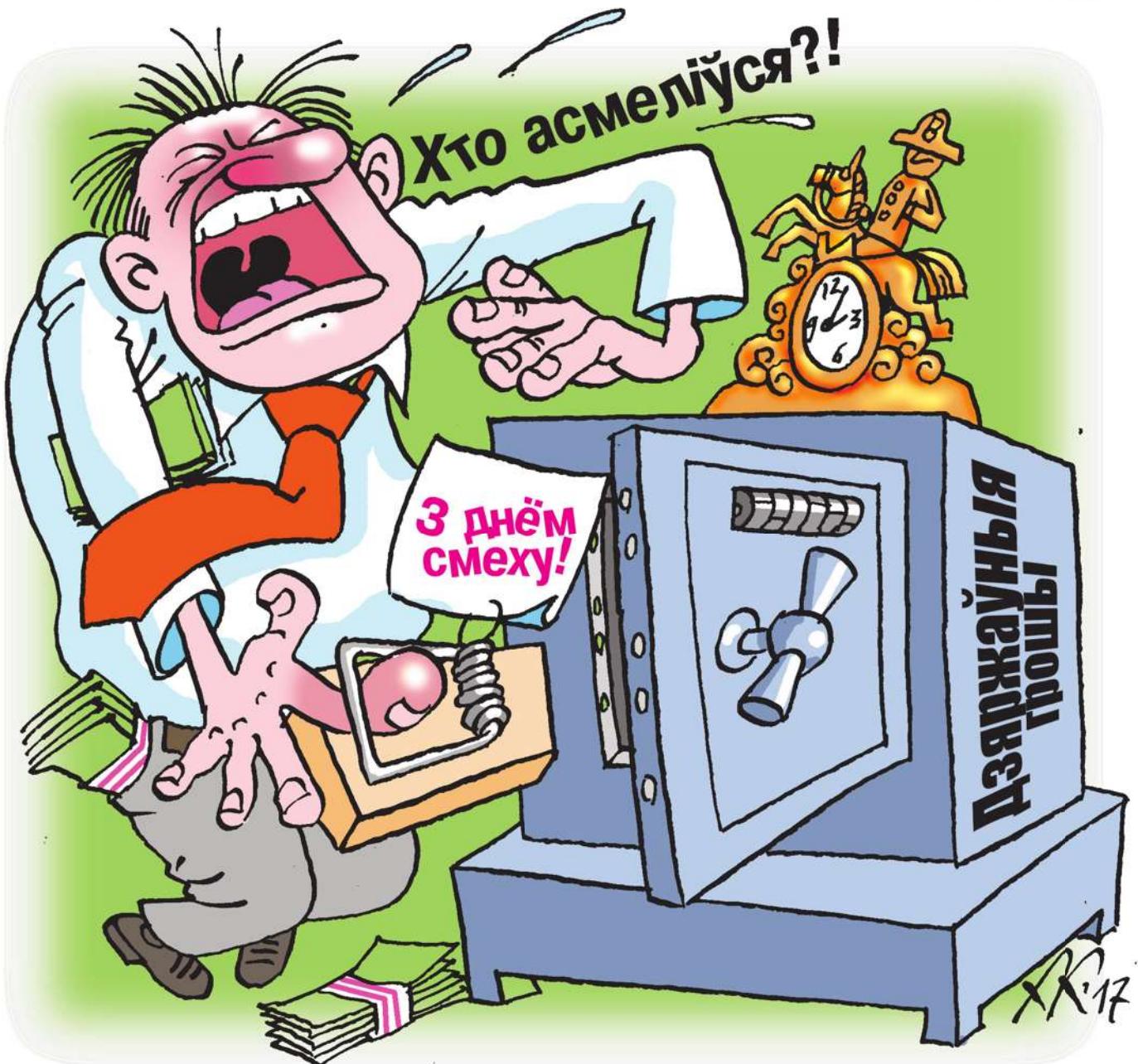

Вожак

Часопіс сатыры і гумару

4•2017
красавік

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Ганад ЧАРКАЗЯН
«Адкрыты ліст усім папугаям»

Маналог

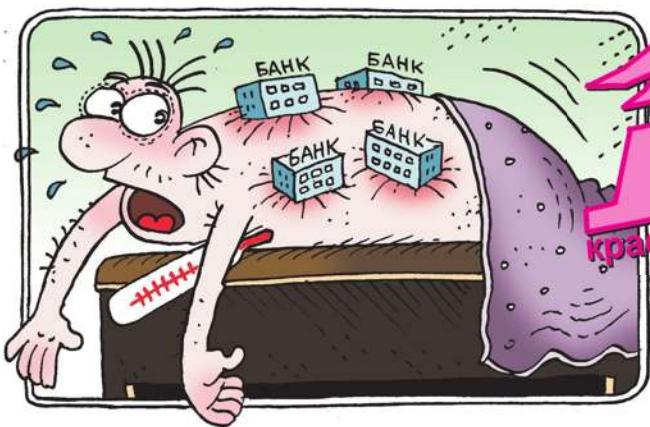
2

Казімір КАМЕЙША
«Салёны верш»

5

«Абы здароўе!»
Падборка карыкатур

3-я вокладка

1

Малюе Алег ПАПОЎ

ПЛАТЫ

Фёдар ГУРЫНОВІЧ

Паўсюль платы, платы, платы,
Куды ні пойдзеш, ні паедзеш.
Адгарадзіліся браты,
Адгарадзіліся суседзі.

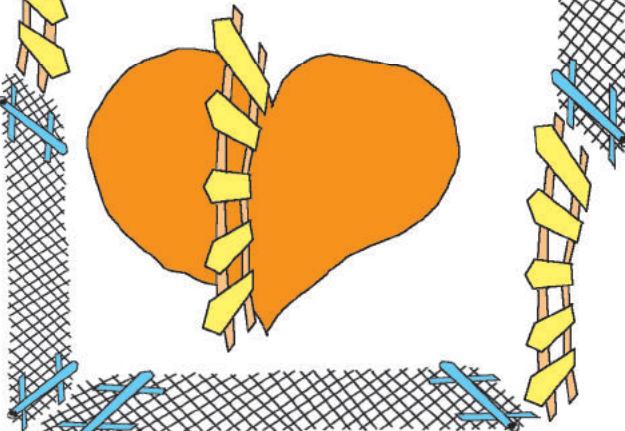
Вакол і школы, і турмы
Платам не будзе, мабыць, зводу.
Адгарадзіліся дамы,
Адгарадзіліся заводы.

Адгарадзіліся двары,
Адгарадзіліся раёны.
З якой зняверанай пары
Стаяць платы, як бастыёны?

То частакол, то мур руды,
То сеткі тонкай дрот іржавы.
Адгарадзіліся клады,
Адгарадзіліся дзяржавы.

Што не патрэбны нам платы,
Хацеў шапнуньць табе на вушка.
Аднак, каханая, і ты
Адгарадзілася... падушкай.

г. Салігорск.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Алег ГУЦОЛ.

Ганад ЧАРКАЗЯН

Адкрыты ліст усім папугаям

Маналог

Да пары да часу мы з Трыфанаам жылі ў згодзе. Незалежна. Ён – у кватэры на шага добра гаспадара на волі, я – у клетцы. Кажуць, так і павінна быць. Апошня падзеі паказалі, што маё шчасце – клетка. Выратаванне – таксама яна. Прычынай гэтага ліста сталі паводзіны Трыфана ў апошні час.

Але давайце пазнаёмімся. Я – папугай Саня. Мне чатыры гады. Рост ад хваста да дзюбы – 28,5 см. Праўда, замеры бяру са слоў гаспадара. Ён кажа, што я вельмі прыгожы і, самае галоўнае, здольны. Словам, разумнейшы ад усіх папугаяй і нават катоў. А калі верыць гаспадару, гэта зараз – вялікая рэдкасць. Ну, а Трыфан – кот. Чорны. Вусы даўжынёй 10 см. Задзіра. У яго – самалюбівая натура. Калі шчыра, я аддаў бы палову свайго хваста, толькі б не знаходзіцца з Трыфанаам у адным пакоі. Але разумею, што з жыллём сёння цяжка і трэба мірыцца з суседствам такога тырана.

Гаспадар да мяне адносіцца вельмі прыязна. Я ўсім падабаюся. Слова ў слова паўтараю тое, што пра мяне кажуць. Ну, а Трыфан? Яго не ўтрымаць, ён што хоча, тое і робіць. Нядайна на нейкі час знік з дому. Здагадваюся, дзе бадзяўся. Пэўна, хутка з'явіцца якая-небудзь Мурка з выгадкам кацянят ды скажа, што Трыфан – іх бацька! Не дай бог дажыць да такога.

Я дыктую гэтыя радкі, а сэрца ледзь не разрываецца ад крываў і безвыходнасці. Трыфану здалося замала гаспадаровай кватэры, і ён бессаронна лез у клетку. Сярод белага дня пакалечыў маё крыло і ледзьве не адараў хвост! Аднак ёсьць у мяне яшчэ адна крыва да каты.

З прыходам вясны Трыфан зусім ашалеў. Гэты прахвост забыўся на ўсялякія прыстойнасці. Так кінуўся ў цемры на гаспадара, што той ужо цэлы месяц прысесці не можа. Я быў сведкам злачынства. За такое, чую па тэлевізоры, даюць пятнаццаць гадоў. Кот замахнуўся на правы чалавека...

Зараз Трыфан сядзіць быццам пад следствам, цішэй вады, ніжэй травы. І дзякуюй богу. Калі ўрачы пацвердзяць, што ён псіхічна нармальны, дык не мінуць яму высокай кары. Але, ведаючы стыль праваахоўных органаў, я ўпэўнены: Трыфана хутка вызываюць. Гора мне, гора гэтай беднай кватэры! Шкада толькі гаспадара. Ён разрываецца паміж працай і ізалятарам, дзе часова знаходзіцца Трыфан.

А ўчора гаспадар заявіў, што Трыфанаам хутка адпусціць. Няма сведкаў, няма зачэпак. Можа, яны думаюць, гэта я пакалечыў гаспадара?

І ўсё ж Трыфана варта правучыць. А я як-небудзь дажыву ў гэтай незайдросной кватэры. Я папугай, і гэтым усё сказана. А каты, якімі б тлустымі яны ні былі, мяне перажыць не змогуць...

Пераклад з рускай Казіміра КАМЕЙШЫ.

АБ'ЯВЫ

Будзім кожную раніцу. Магчымы варыяnty: званок у дзвёры, званок па тэлефоне, цагліна ў акно, пацалунак у вуха, цагліна ў вуха, пацалунак у акно.

Высокакваліфіканы экстрасэнс пазбавіць ад па-хмелля. Пры сабе мець 50 рублёў і 150 грамаў гарэлкі.

Увага! Учора з нашага заапарка збегла чарапаха. Хто знайдзе, калі ласка, развярніце яе на 180 градусаў.

КУРАМ НА СМЕХ

Байка

Квактуха Гусаку заяву падала,
Што Кот ёй не дае спакою:

— Дзень напралёт цікуе ён за мною.

А учора далічыца не змагла

Трох жайтароцікаў сваіх

Малых.

Загагатаў Гусак:

— Так, так...

Даю я цвёрда слова:

Драпежніка мы зловім.

Калі змяркалася за садам,

Ішоў на скон дзянёк,

Гусак і Певень селі у зasadу,

Ката падпільнявалі

І накінулі мяшок.

— Цяпер табе мы ўчынім суд!

Запамятай, злыднуга:

Ніякіх апраўданняў — будзе туга.

І наматай на вус: канец твой тут.

Ды выйшла ўсё курам на смех,

Вусаты выслізнуў, бо... быў дзіравы мех.

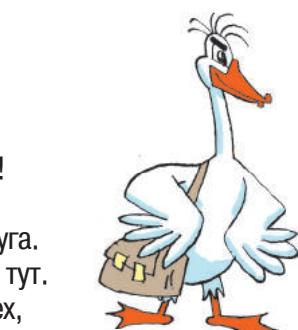
Крадзе паціху іншы абармот,
Нібы той Кот.

Аднак ад пакарання уцячэ,

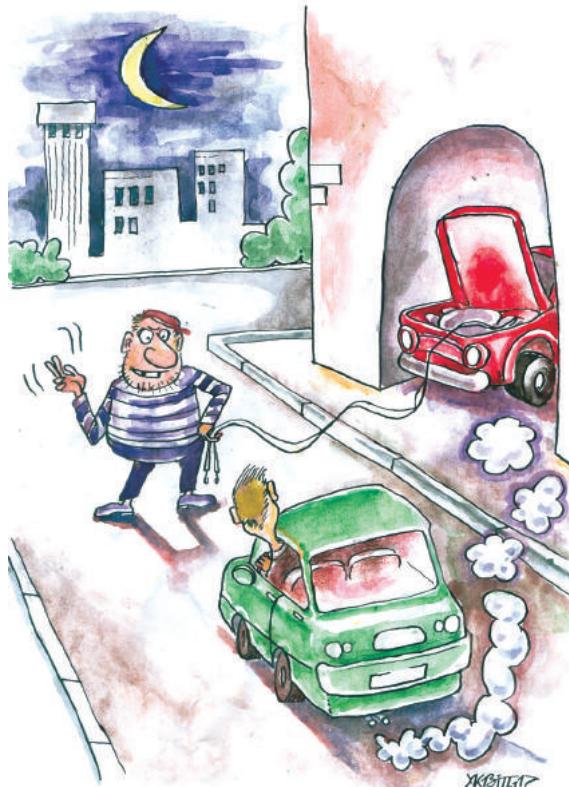
З разяваў пасміеца.

І зноў

За справу чорную бярэцца.

Лявон АНЦІПЕНКА,
г. Шклов.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандар КАРШАКЕВІЧ.

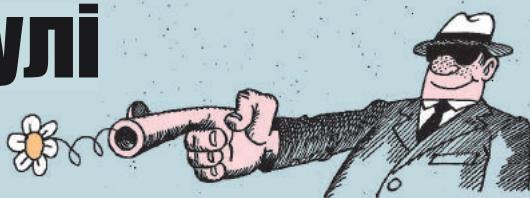
Аляксандар ШМІДТ.

Андрэй СІДАРЭЙКА

Падманулі

Гумарэска

Справы ў фірмы ішлі кепска. Нават чуткі пра скрачэнне штату з'явіліся. Таму калі сакратарка Юлька паведаміла, што начальнік ужо чакае мяне ў кабінече, у галаве маланкай пранеслася думка: «Вось першы гром і грымнуў».

— Хутчэй, не спазняйся, — нагадала Юлька.

«Паспее даць перуной», — падумаў я, адчыніў дзвёры ў кабінет шэфа і адразу пачаў:

— А, Фёдар Фёдаравіч! Сядайце, калі ласка. Як вашы справы?

Я моцна здзівіўся, але выціснуў з сябе:

— Паціху.

— Добра, тады давайце адразу пярайдзем да галоўнага. Ці не жадаеце вы напісаць заяву...

— Ніколі! — не даслухаўши, запярэчыў я.

Галоўны здзівіўся.

— Прабачце, але...

— Гатовы працаўаць у дзве змены. І за вартайніка заставацца на ўсю ноч.

— Гэта вельмі добрая ініцыятыва, ведаю, што вы сумленны работнік. Але як жа адпачынак? У нас ён абавязковы.

Пачаўши пра адпачынак, я зусім разгубіўся

— Адпачынак? А як жа скарачэнне штату?

Як ні цяжка,
Ды нясе мурашка!

Цяжка жыць без сораму,
Як без лекаў хвораму.

Чым больш дзяўчатац у распусце,
Тым меней дзетак у капусце.

Ёсць прамысловасць лёгкая і лёгкая
атлетыка...
А лёгкія паводзіны — разбэшчаная
этыка!

Шукаў багацця і забаў —
Згубіў гады. А што прыдбаў?

Няма гучнейшае актавы,
Як цягненце за хвост ката вы.

І ночкай цёмнаю, і ў надвячорак
Крот абыякавы да ззяння зорак.

Глядзіць у вочы мне партрэт,
Але што думае — сакрэт.

Успомні былое і ўсе акаличнасці:
«Да лямпачкі» быў тады кошт
электрычнасці.

Часта вяжуцца адным вузлом
Грэх са славай, дабрыня са злом.

О, колькі разоў павучалі нас граблі!
А нашы надзеі на цуд не аслаблі.

Падаць духам, сябрук мой, не трэба:
І ў забруджанай лужыне бачыцца
неба.

Алесь КОРНЕЎ,
г. Баранавічы.

Рэчыцкі раён,

В. Каравацічы.

Казімір КАМЕЙША

Салёны верш

Я не цярплю чужога болю,
Бо ад свайго не маю сну.
Ды вось жа зноў на рану солі
Камусьці хтосьці сыпануў.

І страшны ён, і несціханы,
І нават невыносны боль.
Лячыць, гаіць патрэбна рану,
А на яе знянацку – соль.

Паслухайце мяне, старога:
Соль сыпле не туды народ.
Кідайце лепей на дарогу,
І то зімой, у галалёд.

Без солі ў рот не лезе страва,
А будзе соль – дык будзе й
смак.
На лад не пойдзе, пэўна, справа,
Як солі ў пошуку няма.

Без солі вершаў не чытаюць,
Таму і жыць няпроста нам.
«А дзе тут соль?» – цябе
пытаюць.
Ну, не ў сальніцы ж той яна.

Яна не паддаецца воку,
Ані пяру ў тваіх руках.
Яна бывае там, далёка,
Дзе нават сорамна шукаць.

Я дам вам добрую параду,
І чужакі, і сваякі:
Навошта сыпаць соль на рану?
Саліце лепей агуркі!

г. Мінск

Погляд песіміста

У жыцці два этапы: спачатку не хапае разуму, а потым здароўя.

Некаторыя ўвесь час чакаюць свайго карабля, не разумеючы, што знаходзяцца на чыгунцы.

Сёння ты на кані, а заўтра – сам конь.

Погляд аптыміста

Бяры ад жыцця ўсё, што трэба, а чаго нельга, бяры асцярожненъка.

Калі вы знайшлі добрае месца ў жыцці – абавязкова паркуйцесь!

Будзьце ў цэнтры свайго жыцця, а не на ростанях ці ў лабірынтах.

Найлепшы спосаб многім насаліць – зрабіць сваё жыццё салодкім.

Канстанцін КАРНЯЛЮК,
г. Віцебск.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Байкі ў прозе

Свая філасофія

Свіння доўгага назірала за тым, як Конь старанна працуе з гаспадаром на полі.

— Хто бяжыць, таго й падганяюць, а хто ляжыць, таго й не чапаюць, — па-філософску разважыла яна і лаўчэй уладковалася ў памынай лужы.

Тады Свіння яшчэ не ведала, для чаго яе гаспадар трymае.

АНЕКДОТ

Дзве сябровікі размаўляюць па тэлефоне:

— Алё, Света, сёння ж 1 красавіка! Цябе ніхто яшчэ не разыграў?

— Не, ты ж мяне ведаеш, я на такое не вядуся. Давай лепш пазней пагаворым, а то я зараз у спаборніцтвах удзельнічуаю.

— У якіх?

— Званіў муж, сказаў, што мяне запрасілі на конкурс «Лепшая жонка». Ён упэўнены, што я перамагу, і таму ўжо чакае мяне на фінішы са сваімі сябрамі, фотаапаратам і кветкамі. А мне неабходна дома нагрэць прас і бегчы з ім да піўбара. У каго прас на фінішы будзе самы гарачы, той і перамог. Усё, я пабегла.

АФАРЫЗМЫ

Разумны тым адрозніваецца ад дурня, што, калі абодва раззлююцца, разумны становіцца дурнем, а дурнъ разумным.

Васіль Ключэўскі, рускі гісторык

Каханне — гэта памылковая думка, быццам адна жанчына адрозніваецца ад іншай.

Генры Менкен, амерыканскі крытык і публіцыст

Калі хочаце даведацца пра недахопы дзяўчыны, пахваліце яе перад сябрукамі.

Бенджамін Франклін, амерыканскі палітычны дзеяч

Правіцелі маюць значна большую патрэбу ў мудрацах, чым мудрацы ў правіцелях.

Абу-ль-Фарадж, арабскі паэт і вучоны

Модніца

Убачыла Лісіца хвосцік Зайца і цікавіцца:

— А чаму ён у цябе такі кароткі?

— Ты што, Лісіца, не ведаеш? Гэтак модна зараз, — адказаў касы.

Лісіца падумала-падумала ды адварвала свой пушысты хвост, каб таксама памоднічаць. Але без хваста яна не змагла ўцякаць ад сабак і загінула.

Не трэба слепа ісці за модай, калі гэта шкодзіць тваёй прыродзе.

Даслаў Міхал Шульга,

*Буда-Кашалеўскі раён,
г. п. Уваравічы.*

Уладзімір ЧУГЛАЗАЙ.

Шлюб прыносіць шмат расчаравання, аднак бясшлюблансць не дae ніякіх радасцяў.

Сэмюэл Джонсан, англійскі паэт, крытык, лексікограф

Хто не пакутаваў ад бяссонніцы, той не ведае сваёй біяграфіі.

Дон-Амінада, рускі пісьменнік

Каб дайсці да мэты, трэба перш за ўсё ісці.

Анарэ дэ Бальзак, французскі пісьменнік

Мы не для таго жывём, каб есці, а ядзім для таго, каб жыць.

Сакрат, старажытнагрэчаскі філософ

Развод — гэта засцерагальны клапан шлюбнага катла.

Адрыян Дэкурсэль, французскі драматург

Неяк вырашый пажартаваць у рэзюмэ. У графе «станоўчыя якасці» напісаў – адсутнасць сумлення. І мне адразу ж сталі прапаноўваць та-а-а-акія пасады...

* * *

- А я ўчора жонку на «Атэла» вадзіў!
- Ух, ты! Культурная праграма?
- Не, для прафілактыкі...

* * *

У дзяцінстве я часам задумваўся, чаму дарослыя не могуць вырашыць найпростыя праблемы. Напрыклад, жыць мірна.

Потым я вырас і зразумеў, што дарослых не існуе.

* * *

– Забудзьцеся ўсё, чаму вас навучылі ў інстытуце! Тут вам гэта не спатрэбіца.

– Я не вучыўся ў інстытуце.

– Тады вы нам не падыходзіце: нам патрэбныя спецыялісты толькі з вышэйшай адукацыяй.

* * *

Раніца. Панядзелак. Начальнік пытаецца:

- У цябе вочы чырвоныя. Піў, ці што?
- Не! Па працы сумаваў, плакаў!

* * *

Калі б за паўторны сігнал будзільніка на мабільнику спісваліся грошы, то ўсе б уставалі своечасова.

* * *

Для адэкватнай самаацэнкі чалавеку патрэбны сабака, які будзе яго любіць, і кот, які будзе яго ігнараваць.

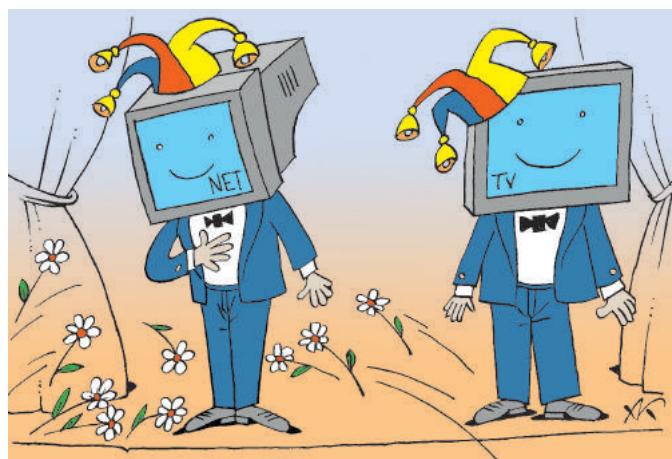
**Сабраў Сяргей ЛАПЦЁНАК,
г. Мінск.**

Алег КАРПОВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

Аляксандар КАРШАКЕВІЧ.

Алег КАРПОВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

Міхась МІРАНОВІЧ

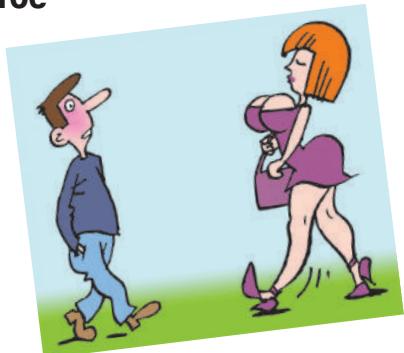
Не зразумела

Дачку штодня
Үпікае маці:
— Ты ўсё гуляеш,
А чаго?
Ды прывядзі нарэшце
Зяця!
Дачка пытае:
— А чыйго?...

Штосьці не тое

На жаль,
Сказаць павінен я:
З табою штось
Не тое сталася —
Калі была ты
Не мая,
Тады мне болей
Падабалася.

Адпомсціла

Пакрыўдзю неяк
Сцёпка Ганну.
І, не даруючи
Таго,
Яна адпомсціла
Сцяпану.
Як?
Выйшла замуж за яго!

Жанчыны і сакрэты

Не сустрэнеш, напэўна,
Кабету,
Што не мела б
Якогась сакрэту.
І, тым больш,
Нешта верыцца мала,
Што адна хоць
Яго утрымала.

г. Віцебск.

ПРЫГЕУКІ

Добра мілы прытуяе,
Сена косіць і арэ,
Пра каханне размаўляе...
Толькі замуж не бярэ.

Як жа тут не абурацца,
Паглядзі, што робіцца:
Хлопцы хочуць цалавацца,
А пасля – знаёміцца!

У маёй душы пажар,
А ты не хвалюешся.
Ну, які з цябе дудар,
Калі не цалуешся?

Любяць хлопцы выпіваць,
На спадніцы косяцца.
Не паслеюць пакахаць,
Як у ложак просяцца!

Ты – сыпучы беражок,
А я – твая рэчка,
Ты – чыгунны мой гаршчок,
А я – твая печка!

Вы не стайце ў панядзелак
Дрожджы на заквасачку.
Не кахайце сорак дзеява,
Адну толькі красачку!

Лепшага, чым мой Цімаша,
Вы не знайдзеце нідзе.
Ён прывабны і хороши,
Як цыбулька на градзе!

Ой, вясёлая гулянка,
Ды багата тут разяў.
Абдурыў мяне Іванка,
А Міхась у жонкі ўзяў!

Праспявала
Людміла ЮШЫНА,
г. Гомель.

Правучылі

Дзве суседкі прыпыніліся ля калодзежа, каб навіны аблмеркаваць. Вёдры з вадой побач стаяць, а жанчыны ўсё спыніцца не могуць: лапочуць і лапочуць!

Доўга чакалі Кастусь і Гаўрыла жонак дадому. Але не вытрымалі і вырашылі з іх пажартаваць. Нарэзалі хлеба, сала, бульбы наварылі, ды панеслі да калодзежа.

– Ну што, даражэнкія нашы, – мужчыны з усмешкай працягнулі разгубленым кабетам пачастункі. – Час падмацавацца! Зрання, відаць, зусім галодныя...

Зманіў

Вясёлы чалавек Міколка! Схлусіць – не засароміцца. Пажартуе – вокам не павядзе.

Сядзелі аднойчы суседкі на лавачцы, а Міколка паўз іх ішоў. Можна сказаць, хутка крочыў. Бо неахвота яму з балбатлівымі жанчынамі звязвацца.

– Што, Міколка, усю хлусню раздаў? – кінулі хлопцу ўслед суседкі. – А схлусі нам! Усё роўна ж не паверым.

– Няма калі! Тавар разгружаюць калія магазіна, трэба што купіць, – адмахнуўся Міколка і пабег далей.

А жанчыны падхапіліся, бягом дамоў па торбы і грошы. Прылятаюць да магазіна, ды дзвёры на замку. Нікога няма.

Падмануў іх Міколка, ды як лоўка!

Галіна МІЦКЕВІЧ,
г. Петрыкай.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЙ.

Удалёкую эпоху, яшчэ на світанку гісторыі чалавецтва, існаваў пэўны тып сям'і: жанчына з дзецьмі заставаліся каля ачага, а мужчына адпраўляўся на паляванне. Здабыванне ежы было вельмі важным, але складаным і небяспечным заняткам, які забіраў час і сілы. Таму меркавалася, што мужчына можа не прымаць удзел у хатніх справах.

Зараз усё карэнным чынам змянілася. Мужчыны ў сучасных сем'ях выконваюць тყя абавязкі, якія раней лічыліся выключна жаночымі. Для большасці єўрапейскіх краін гэта

катэгорыі Яўген Камароўскі, завітаўшы нядыёна ў Мінск на спецыяльную супстрэчу, здзіўляўся: «Дайце я спачатку пагляджу, колькі мужчын да нас прыйшло? — агледзеўшы залу, выдаў вердыкт: — Ага, каля 15%. У нас сітуацыя прыкладна такая, як у Расіі і ва Украіне. Вось у Бішкеку на 500 чалавек прыйшло ўсяго трох таты, затое ў Хельсінкі 50% аўдыторыі складалі мужчыны. Гэта паказвае стаўленне і цікаласць моцнай паловы чалавецтва да выхавання дзеяцей. У нас лічыцца, што харчаванне, хваробы, садок — гэта клопаты маці. Але гэта вельмі дрэнна,

ва — зарабляць і абараняць, а не з анучай бегаць.

— Дарагі, пакармі дзіця.

— Я ж толькі што прыйшоў, дай адпачыць!

Каб павысіць ролю бацькі ў жыцці дзеяцей, у Беларусі вынеслі на грамадскае абмеркаванне пытанне аб увядзенні абавязковага сацыяльнага адпачынку для мужчын пры нараджэнні дзіцяці. Кажуць, гэта зменіць сітуацыю бацькоўскіх адносін да выхавання дзеяцей. Бо любому дзіцяці бацька — вельмі важны чалавек, які ўласабляе

Ці быць абавязковаму адпачынку?

Міні-фельетон

натурадльна: шлюбная пара дзеліць хатнія справы, бо працуяць і зарабляюць на роўных.

Але для нашай краіны ўсё крыху інакш. Віцэ-прем'ер Беларусі Васіль Жарко выказаў думку: «Пакуль у Беларусі мужчыны вельмі рэдка карыстаюцца магчымасцю водпуску па доглядзе за дзіцём. Відавочна, што і самі яны недацюньяўць мужчынскі ўдзел у выхаванні дзеяцей». Нават вядомы педыятрат, доктар вышэйшай

калі жыццём дзіцяці займаецца толькі жанчына, а мужчына праяўляе ўвагу эпізадычна».

Пра сітуацыю, якая склалася ў нашай краіне, сведчаць і адносіны паміж бацькамі, якія часцей за ўсё праходзяць па наступнай схеме:

— Любы, памый падлогу, калі ласка, — просіць жонка.

— Я што, прыбіральшчыца? — адказвае муж. — Я мужчына, мая спра-

сабой сілу, мужнасць, стабільнасць, ахову. Але мужчыны часам перавагу аддаюць кар'еры, і ў выніку сыны і дочки растуць практична без бацькі. Тыя змены, якія плануюць прынесьці ў Беларусі, дазволяць бацькам раўнацэнна ўдзельнічаць у выхаванні дзіцяці. А як лічыце вы? Такі адпачынак патрэбен?

Алеся НІКІФАРАВА,
г. Віцебск.

Алег КАРПОВІЧ.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Сакрэты імунітэту

Сератанін – гармон эмоцый,
Якога нестae вясной.
Хтось па яго ляціць у Сочы,
А хто – на дачны ўчастак свой.

І я гармон той здабываю,
Калі капаю агарод.
Бадзёрым быць дапамагае
Яшчэ пры гэтым кісларод.

Люблю гармон задавальнення –
Вядомы ўсім нам дафамін.
Не будзе без яго натхнення,
Ён знішчыць стрэс, дэпрэсій клін.

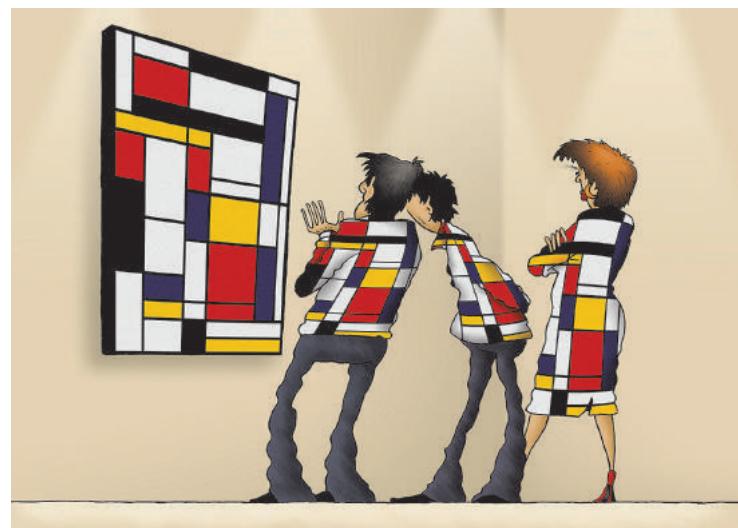
Не трэба бегаць па аптэках,
Прасіць у доктара рэцэпт.
Шмат дафаміну у арэах,
У тварагу і малацэ.

Я піў і еў як след штодзённа
І выдаю такі сакрэт:
Сабраў багаты скарб гарманаў,
А ў ім – і мой імунітэт.

Мікола САЛАЎЦОЎ,
г. Чавусы.

Пётр КОЗІЧ.

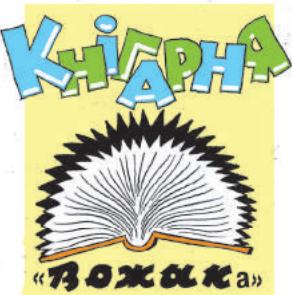

Аляксандр ШMІДТ.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Каб вам ахвотней усміхалася

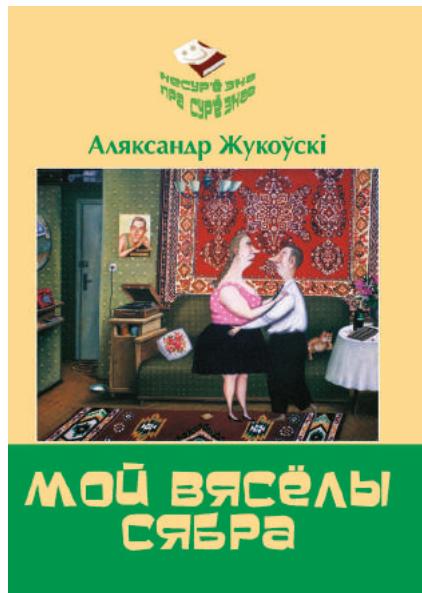
З прыемнасцю адзначаем той факт, што апошнім часам актыўна выходзяць у свет зборнікі твораў нашых гумарыстаў. Выдавецтва «Чатыры чвэрці» нават заснавала цэлую серию пад назвай «Несур'ёзна пра сур'ёзнае». Нядайна яна папоўнілася яшчэ адной адметнай кнігай – зборнікам вершаваных і празаічных гумарэсак Аляксандра ЖУКОЎСКАГА «Мой вясёлы сябрас». Выданне аб'яднала ў сабе гумарыстычныя творы рознай тэматыкі: аўтар пра пясочнай няўдалых гаспадароў, успамінае цікавыя выпадкі з педагогічнай дзеяносці, расказвае пра санаторныя прыгоды. Прывым робіць гэта лёгка і добразычліва, з адзінаю мэтай – каб «рассмяшыць ці, скажам так, павесяліць людзей». Адным словам, каб вам, паважаныя чытачы, ахвотней усміхалася!

Аляксандр ЖУКОЎСКІ

Пра Івана-гумарыста і жанчыну-насупу

Кемлівы Іван умее
Пры нагодзе выдаць жарт.
Нібы зерне, гумар сее
Сярод хлопцаў і дзяўчын.
І прыколаў, і гісторый
У яго, як кажуць, шмат.
Весялун заўжды ў гуморы,
Падзяліца смехам рад!
Неяк раз Іван у краме
Жартамі народ смяшыў.
Прадаўцы з пакупнікамі
Рагаталі ад душы.
Але ўсё ж адна кабета
Бровы хмурыла заўзята:

– Падзяліцеся сакрэтам:
Халасты вы ці жанаты?
– А чаму вас так цікавіць
Мой сямейны, скажам, стан? –
Каб жанчыну як забавіць,
У яе спытаў Іван.
– Я на месцы вашай жонкі
З вамі доўга б не жыла.
Жарты ўеліся ў пячонку –
Адшукала б маўчуна!
Гумарыст не разгубіўся:
– З вамі б я не ажаніўся,
Бо не змог бы жыць з насупай
І бурчанне штодзень слухаць!

«Падлячыўся»

Цімох дзясятак сёмы размяняў,
Шчасліва жыў і не хварэў ніколі.
Ды тут, нібы паблытаў чорт: прыдбаў
На красавік пущёўку ў санаторый.
Рашэнне гэткае Цімох прыняў,
Паслухаўшы суседа Мікалая,
Які нядайна сам адпачываў
І толькі што вярнуўся з таго раю.
Вучыў: «Не бойся раскрываць свой рот,
На танцах борзда варуши нагамі.

Жанчыны, нібы мухі на той мёд,
Да смелых кавалераў ліпнуць самі». Вось наш герой адпачывае
У здраўніцы, што ля крыніцы.
Ён і фліртуе, і спявае –
Не ліпнуць штосьці маладзіцы!
Здаровы дома быў, здаецца, –
Цяпер баляць душа і цела.
Сядзіць у нумары, злоеца:
Пущёўка поўнасцю згарэла!

г. Клецк.

**Байрам
Гаджызадэ**

Час для творчасці

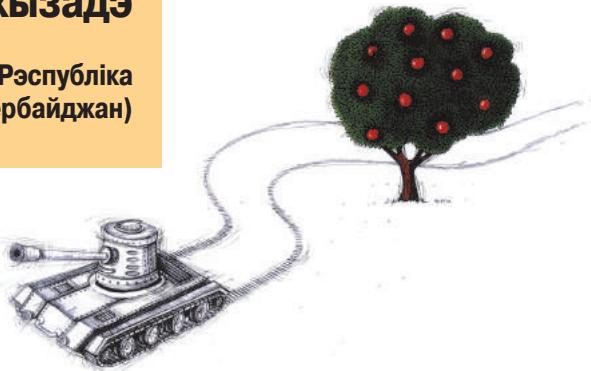
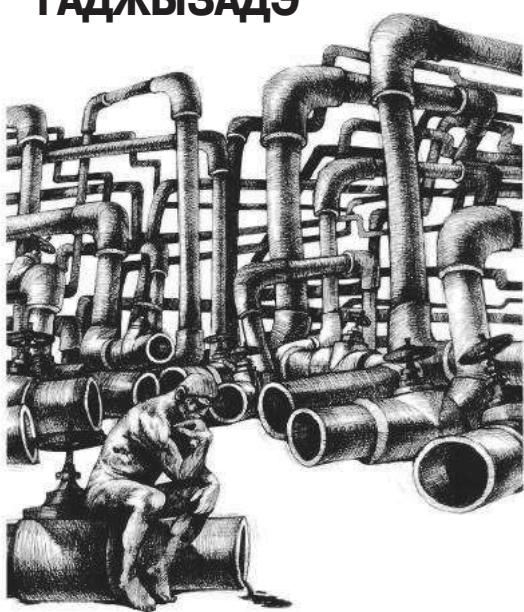
Пазнаёмішыся аднойчы з творчасцю азербайджанскага мастака-картыкатурыста Байрама ГАДЖЫЗАДЭ, глядач ніколі не забудзе поўныя філасофскага сэнсу творы. Дакладная штрыхука, глыбокія тэмы, прадуманыя харкторы герояў картыкатур надаюць асаблівую каштоўнасць графіцы Байрама. Дзіву даешся, як доктар мастацтвазнаўства, прафесар, Прэзідэнт Азербайджанскай групы ў Міжнароднай федэрэацыі аб'яднання картыкатурыстаў і член Рэдакцыйнай калегіі часопіса «Feconews», які выдаецца ў Еўропе, дзеяч мастацтваў Азербайджанскай Рэспублікі знаходзіць час для творчасці? На гэтае пытанне Байрам адказвае, што пасля працы, бізнесу і вечароў з роднымі на картыкатуру застаюцца некалькі гадзін наччу.

Хочацца пажадаць Байраму Гаджызадэ здароўя і творчых сіл на доўгія гады яго насычанага і яркага жыцця!

Малюе Байрам Гаджызадэ

(Рэспубліка
Азербайджан)

Кожны выбірае сам

Фельетон

Раніцай панядзелка факультэт абліяцела навіна: на кафедру ўладкаваўся працаўца новы выкладчык. Самай цікавай падрабязнасцю, якая так узрушыла студэнтаў, стала тое, што свой прадмет ён збіраеца весці па беларуску. Дагэтуль будучыя эканамісты ўсе профільныя дысцыпліны слухалі на рускай мове, таму абліяцеля навіны праходзіла горача. Група, якая павінна была першай пазнаёміцца з новым выкладчыкам, пад дзвярыма аўдыторыі развяла цэлую дыскусію...

— І як цяпер быць? — выказала сваё незадавальненне Алена, актыўістка, без удзелу якой не абыходзілася ніводнае масавае мерапрыемства ва ўніверсітэце. — Па-беларуску я нічога не разумею, а цяпер яшчэ і вывучыць прадмет на беларускай мове давядзеца. Прапаную паскардзіцца ў дэканат, каб нам далі іншага выкладчыка.

Паміж студэнтаў узнякла дыскусія.

— Па-першае, гэта глупства, па-другое — нічога не атрымаецца, — спакойна адказаў ёй Дзяніс, стараста групы. Убачыўшы ў вачах астатніх аднагрупнікаў пытанне, патлумачыў: — У нашай краіне дзве дзяржаўныя мовы — руская і беларуская, таму кожны мае права выбіраць мову зносін.

— І я за рускую мову, — не згаджалася Алена. — Мяркую, не толькі я, а большасць з нас лічыць, што беларуская мова — гэта атавізм.

— Ага! Мы павінны адстаяць права выбіраць мову, на якой будуць весціся лекцыі! — з'едліва зауважыў Андрэй, якога ведалі ўсе выкладчыкі, бо ніводная пара не абыходзілася без яго жартачак. — Далучаюся да Алены, я таксама не згодны з такім раскладам. Навошта траціць час на тое, каб разбірацца ў мёртвай мове? Хіба мне рабіць няма чаго? Беларуская мова яшчэ некалькі дзесяцігоддзя пажыве і зусім знікне.

Студэнты напружыліся. Словы былі жорсткія...

— Ты асцярожней з выказваннямі, Андрэйка, — Дзяніс па-сябрóуску, але з сілай паляпаў аднагрупніка па плячы. — Сёлета на Гомельшчыне ўжо прыцягнулі да адказнасці хлопца, які абразоў беларускую мову. Ён пакінў у сацыяльнай сетцы негатыўны каментарый. Каментарый зауважылі грамадскія актыўісты, справа дайшла да суда і ў выніку хлопец заплаціў штраф у памеры 10-і базавых велічынь. Прычым гэты выпадак не адзінкавы, — працягваў Дзяніс. — Такі ж штраф была вымушана заплаціць жыхарка Рэчыцы, якая назвала беларускую мову «недарэчным асарці з рускай і польскай». Летась таксама адбылася гісторыя...

— Усё-ўсё, я зразумеў! — адмахнуўся Андрэй. — Мая стыпендыя такія затраты не пакрые, таму буду маўчаць, — хлопец паспяшаўся пакінúць натоўп студэнтаў.

— У каго яшчэ якія меркаванні на гэты конт? — запытаў у аднагрупнікаў Дзяніс.

— Калі выкладчык і сапраўды будзе размаўляць на чистай беларускай мове, з задавальненнем яго паслу́хаю, — адгукнулася на пытанне Iра. Дарэчы, яна цудоўна размаўляла па-беларуску. — Беларуская мова па сваёй мелодыцы не горшшая за ту ю французскую і італьянскую. Ды, ўрэшчэ, мы павінны ведаць родную мову.

— Я таксама так лічу! — усмешлівая Саша, якая заўсёды размаўляла на сумесі рускай і беларускай, прыняла бок Iры. — Будем лекцыі слушаць на беларускам, што тут плахога?

— Ну, добра, — стрымліваючы смех, пагадзіўся з Сашай Дзяніс. — Iра, дзякую табе за меркаванне. Але ж якой бы цудоўнай ні была б наша мова, статыстыка кажа адваротнае. Нядайна чытаў інфармацыю па перапісе насельніцтва за 2009 год. Тады больш за 5 мільёнаў чалавек з амаль 10-мільённага насельніцтва Беларусі назвалі беларускую мову роднай. А яшчэ больш за мільён заявілі пра свабоднае валоданне мовай. Аднак пры гэтым толькі менш за 24% насельніцтва прызналі, што размаўляюць па-беларуску дома.

— І прайда, сумная статыстыка, — уздыхнула Алена. — Яна з цікавасцю праслушала ўсе меркаванні і ўжо не з такім імпэтам абараняла сваю думку.

— Ведаецце, у мяне ёсьць адзін незвычайны сябра, — раптам падтрымала гутарку Марына, — ён прыехаў некалькі гадоў назад у Беларусь з Кітая. Потым зацікаўся нашай роднай мовай і цяпер без проблем на ёй размаўляе. Слухаю яго і адчуваю нават нейкую зайдрасць!

Сяргей ВОЛКА.

— Во-во! И я пра такое чую, — падхапіў Дзяніс. — Была ж гісторыя пра жанчыну, якая ў мінскім метро вітала пасажыраў па-беларуску...

— На якую адзін злосны пасажыр потым напісаў скаргу? — раптам ажывілася Алена. — Было таке. Мужчына палічыў зварот па-беларуску навязваннем. Хоць я і не далаубліваю беларускую мову, але і мяне гэты выпадак закрануў.

— Што цікава, сама жанчына — не карэнная беларуска, яна пераехала да нас шмат гадоў таму з Ташкента, — дапоўніў гісторыю Дзяніс. — Проста зацікавілася беларускай культурай і гісторыяй.

З калідора пачаўся стук мужчынскіх абцасаў. Студэнты сцішыліся — прыйшоў выкладчык. Ён з усімі павітаўся, адчыніў кабінет і пачаў лекцыю.

— Рады знаёмству, шаноўныя сябры! Мяне завуць Ігар Васільевіч. Увесь гэты і наступны семестр я буду ў вас выкладаць. Як вы ўжо зразумелі, размаўляю я па-беларуску. І калі вы не супраць, буду весці лекцыі на роднай мове. Каб не навязваць вам сваю думку, пропаную вырашыць пытанне чесна. Падыміце, калі ласка, руکі, хто згодны з тым, каб лекцыі праводзіліся па-беларуску.

На некалькі секунд студэнты задумаліся. У групе быў 21 чалавек, а значыць, роўнага ліку быць не магло. Адзін, два, тро... Руکі паднялі дзесяць чалавек.

...Але хутка ў аўдыторыі, хоць і не зусім упэйнена, паднялася адзінаццатая рука — Аленіна.

Яна ВЕРАБЕЙ,
г. Ліда.

Алег ГУЦОЛ.

Думкі ўсяго

Гады забіраюць у чалавека здароўе і сілы, а пакідаюць вопыт і веды.

Іншы начальнік і «пяціхвілінку» заканчвае праз гадзіну.

Ён быў ні ў зуб нагой у баявых мастацтвах.

Міхал ШУЛЬГА,
Буда-Кашалёўскі раён,
г.п. Уваравічы.

Калі аднаго кахання на дваіх не хапае, уznікае любоўны трохкунткі.

Ёсць жа людзі: кожны дзень ядуць чырвоную ікро і не чырвaneюць!

Каб жыць у багацці, мала багатага ўяўлення.

Цямніць людзям сонца не перашкаджае.

Пульс — гэта гадзіннік, які адлічвае наш зямны час.

З балбатлівым чалавекам і пагаварыць няма пра што.

Калі бярэшся за разум, дык радзей даводзіцца хапацца за галаву.

Барыс КАВАЛЕРЧЫК,
г. Гомель.

Аляксандар КАРШАКОВІЧ.

ПАЧЫТАЙЦЕ ДЭЦЯМ!

Лёля БАГДАНОВІЧ
Данілава шчасце

Казка

У адной вёсачцы жыла некалі дзяўчына Адэля. Такая прыгажуня была! Каса амаль да долу. Вочы блакітныя, як нябесы ў пагодны дзень. Пяшчотная і цярплівая. А працавітая якая: і ткала, і вязала, і вышывала! Адна толькі загана – дужа бедная. Сірата. І закахаўся ў яе малады каваль Даніла з суседняга сяла. Ні спаць, ні есці не мог, толькі пра Адэльку і думаў. Але бацькі і слухаць яго не хацелі.

– Не быць па-твойму, сынок! Ніколі! – прычытала маці. – Навошта табе гэта галота? Хіба іншых дзяўчат мала? А калі пойдзеш мне наперакор, лічы, што няма ў цябе матулі. Нагі маёй не будзе ў тваёй хаце.

Але не паслухаўся Даніла і праз нейкі час заслаў сватоў да Адэлькі. Пабраліся маладыя шлюбам. І нарадзіўся ў іх хлопчык Лесік. Бацькі

не маглі нарадавацца на сваё дзіцятка. Даніла змайстраваў для сына калыску, Адэля выткала каляровую коўдру. Гады ішлі, і хлопчык падрастаяў. Ужо і ў лес з таткам хадзіў, і на рыбалку, матулі па гаспадарцы дапамагаў. Хоць бедна жылі яны, але вельмі дружна. Самі дабро людзям работі і сына гэтamu ж вучылі.

І вось аднойчы, калі Лесік быў адзін дома, да варот падышла старая бабуля:

– Падай мне вады, дзіцятка, – звярнулася яна да Лесіка, – стамілася вельмі, здалёк іду.

– Зараз, бабулька, прынясу! – адгукнуўся Лесік. – А вы ў хату зайдзіце. Я і малачка вам дам, і хлебца.

– Дзякую, родненкі, зайду, калі запрашаеш, – і старая, увайшоўшы ў сенцы, прысела ля стала на край лаўкі. – Ногі баліць вельмі. А бацькі твае дзе? Чаму адзін дома? – пацікавілася яна.

– Татка ў кузні, а мама на агарод пайшла.

– І больш нікога няма?

– Кошка ёсць, Маруся. Толькі збегла яна некуды. А яшчэ Шарык. Ды той, відаць, з матуляй на агарод пашыбаваў. Мяне пакінулі за казою Зоркай наглядаць, каб шкоды не нарабіла. Пасвіща вунь, за плотам, – махнү рукою хлопчык у бок сенакосу. – Вось вам малако.

– Ды ты, бачу я, добры памочнік, – хітра ўсміхнуўшыся, пахваліла малога бабуля і прыгarnула да сябе, – і ўдалы, і прыгожы. І на татку вельмі падобны.

– А вы што, татку майго ведаец? – здзвіўся Лесік. – Ды вы частуйцесь, калі ласка. Дужа карыснае Зорчына малачко. Так мама казала.

– Дзякую, маё дзіцятка. І смачнае, і карыснае. Асаўліва з тваіх ручак...

– Ой, як я рады цябе бацькы! – Даніла моцна абхапаў старую за плечы, – ну, нарэшце! Ужо і з унукам пазнаёмілася?

– Вельмі добры хлопчык расце. Сапраўдны мужчына! І я таксама рада. Прабач мне, сынок...

– Якія госці ў нас сёння дарагі! Хуценъка ўсе за стол! – Адэля, надзеўшы фартушок, стала завіхацца на кухні.

г. Барысаў.

Юрый МІХАЙЛАЎ.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ.

У нас у гасцях

—бярозка—

Анекдотікі

Пакуль мячык ляцеў у бок акна дырэктара, дзеци перадумалі гуляць у футбол і пачалі гуляць у хованкі.

— Сястрычу! — упэйнена адказвае той. — Яна мой дзённік падрала і ў сметніцу выкінула...

***
Адночы на ўроку.

— Ёсць дзве рэчы, якія я лічу самымі важнымі, — кажа настаўнік вучням. — Першая — гэта чысціня. Вы ўсе выцерлі ногі аб палавічок перад дзвярыма?

— Так, усе! — хорам закрычалі вучні.

— Вельмі добра! А другое — гэта праудзівасць. Перад дзвярыма няма анікага палавічка.

З размовы двух хлапчукоў.
— Што ты будзеш рабіць, калі на цябе нападуць хуліганы?
— Я іх не баюся, бо ведаю дзюдо, каратэ, айкідо і іншыя страшныя словаў!

— Ты каго больш любіш: браціка ці сястрычу? — пытаецца маці ў малога Косціка.

Анатоль ЗЭКАЙ

Загадкі

Пазіраючы на дзвёры,
Ціха месціца ў парозе.
Калі ў рукі возьмее Вера —
Аж заскача па падлозе.

(Beñik.)

Што гэта за птах,
Хто з вас адгадае:
Усеўся на дах
І дым рассцілае?

(Komih.)

Стаіць на кухні шафа гэта —
І ў ёй марозна нават летам.

(Xantaffiñhik.)

Як гарбаты пажадаеш —
На пліту яго ты ставіш.
Будзе там шумець і ныць,
Аж пакуль не закіпіць.

(Hañhik.)

Зможаш толькі ёй данесці
Суп да рота, каб паесці.

(Uppikkha.)

Хоць самі нібыта малыя,
Ды ў дошкі залазяць глыбока.
І дах ты без іх не накрыеш,
І рамы не зробіш для вокнай.

(Ljibik.)

Пытанні для знаходлівых

1. Падышлі да ракі качаня і кураня. Хто з іх хутчэй перараплыве на той бераг?

2. Два бацькі падарылі сваім сынам гроши. Адзін сын атрымаў 10 рублёў, другі — 5 рублёў. Але калі скласці іхнія гроши, атрыманаеца толькі 10 рублёў. Як гэта можна растлумачыць?

3. Мінск знаходзіцца амаль што ў цэнтры Беларусі. А што знаходзіцца ў самай сярэдзіне Мінска?

3. *Litapa «Н».*
2. *Cpih nепамара Galtpak*
1. *Afka — kañka. Kypanh*

Анекдоты**Анекдоты**

Калі жыць?

Маленькі Ромка ідзе з дзядулем з дзіцячага садка і раптам выпальвае:

— Дзеда, не хачу я хадзіць у садок, буду спакойна дома сядзецы!

— Не, унучак, — усміхаецца стары, — спакойна не атрымаецца. У цябе яшчэ наперадзе школа — 11 гадоў, армія — 2 гады, універсітэт — 4 гады, праца каля 40 гадоў, а ўжо потым...

Хлопчык усхвалявана перабіае дзеда:

— Вой, дык а калі я тады буду жыць?!

Сама не рада

Бабуля расказала ўнуку, як зусім маленькім вучыла яго гаварыць і хадзіць. Вадзімку чатыры з паловай

гады, хлопчык увішны, непаседлівы. Другі раз бабуля паскардзілася: ад ягонага крыку і тупату ў вушах гудзе і ў вачах мільгаціць. На што хлопчык падбег да яе, абняў за шыю і, з хітрынай заглянуши ў очы, спытаў:

— Бабулечка, дык скажы папраўдзе, ты ўжо і сама не рада, што навучыла мяне гаварыць і бегаць?

Баюся пенсіі

Малая Юлечка кліча бабулю пагуляць з ёю ў цацкі. Тая адказвае, што не можа, бо часу няма. Дзяўчынка раптам кідае свае цацкі, садзіца побач з бабуляй і з жахам кажа:

— Я так баюся пенсіі! Раніцай унучку ў садок адвядзі, у магазін сходзі, есці зрабі, посуд памый, парадак у кватэры навядзі, а потым яшчэ і шкарпетак навяжы... Нават з цацкамі пагуляць не будзе калі!

**Даслала Ірына КАРАЧУН,
г. Баранавічы.**

Без бонусаў

Гісторыйка

Маладыя бацькі сабраліся ў гості. Але ж куды дзець малога Сцёпку? Калі пяцігадовы сынок даведаецца, што застанецца адзін, слязам не будзе межаў. Таму яны перанеслі сустрэчу з сябрамі на вечар, майляў, хлопчык засне, і можна будзе спакойна ехаць. Аднак кемлівы Сцёпка яшчэ з вечара заўважыў нешта падазроне: у халадзільніку з'явіўся вялікі карамельны торт.

— Во, зараз есці будзем! Я дастаю! — узрадаваўся малы.

— Пакінь, гэта не табе! — сказаў бацька.

Сцёпка разгубіўся. Як гэта не яму?

— А што, у нас свята якое? — пацікавіўся ён.

— Не, проста торт. Суседзі папрасілі купіць, — патлумачыла маці.

Хлопчык нічога не разумеў. Кулінарыя ж побач з домам!

— А чаму яны самі не купілі? — здзіўся хлопчык.

— Шмат будзеш ведаць — хутка састарышся, — увільнулі ад адказу дарослыя. — Кладзіся спаць, Сцёпка, палова на дзяявітую, як-ніяк.

— Яшчэ ж рана! — не супыняўся малы.

— Машына закарызнічала, зранку паедзем на аўтобусе, — адказаў бацька.

Сцёпка задумаўся. Заўтра, пэўна, яны з таткам пойдуть разбірацца, што здарылася, пад капот палезуць. Узрушаны гэтай думкай, Сцёпка пайшоў спаць.

«Вось дык паслухмяны», — нарэшце ўзрадаваўся бацькі.

Маці накрыла сыночка коўдрай, бацька быў нават гатовы праспяваць кальханку.

Кемлівая

Бацькі забралі з садзіка малую Васілінку і раяцца, што рыхтаваць на вячэр.

— Хочаце, я сёння прыгатую вам ляўнівя варэнікі? — пытае маці.

— Не, мамачка, лепш варэнікі працаюбівія! — просіць Васілінка. — Няўко вы не ведаеце, што праца ўпрыгожвае чалавека?!

I яе свята

Юльчыных бацькоў віншуюць з юбілеем сумеснага жыцця.

— Гэта і маё свята таксама! — гаворыць малая.

— Як гэта? — пытае маці.

— А я ж — ваш сумесны прадукт!

**Даслала Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.**

Праз паўгадзіны ён прашаптаў:

— Сцёпа, ты спіш?

— Не.

— Застанешся заўтра без цукерак. Яшчэ паўгадзіны прайшло.

— Сцёпа, ты спіш? — асцярожна спытала матуля.

— Сплю.

— На вуліцу заўтра гуляць не пойдзеш.

«Не хачу я без бонусаў заславацца, прыкінуся лепш пасправдану», — разважаў малы.

Яшчэ праз паўгадзіны зноў пачулася пытанне:

— Ты спіш?

У адказ — майчанне.

— Усё, спіць! — радасна зазначыў бацька. — Збіраемся! Бяры падарункі, торт і паехалі...

— Куды?..

Сцёпка не ўстрывамаўся.

**Даслала Алена БАСІКІРСКАЯ,
г. Міёры.**

Ганна АТРОШЧАНКА

ЖАНІЦЬБА ЛЮСІ

З натуры

На дзень нараджэння сяброўка падарыла Аўдоцці труса. Настуся парайла, каб тая тэрмінова начала разводзіць гэтых жывёл. Расказвала пра бяспрэчныя плюсы: на стале заўсёды будзе мяса, а ў кішэні – дадатковыя гроши.

Аўдоцца нічога не ведала пра гадаванне трусаў, таму Настуся прачытала некалькі змястоўных лекцый, каб Люсі (так назвалі новае папаўненне ў гаспадарцы) расла здравай і бадзёрай.

Трэба сказаць, імянінніца з імпэтам узялася за новую справу. Увечары, узбройўшыся сярпом і торбай, бегла на луг, дзе шукала сакавіту траву. Да рацыёна трускі яшчэ дадавала моркву, буракі і нават хлеб.

Люсі хутка расла і набірала вагу. Настуся парайла:

– Заўтра прынясі сваю Люсі на «прыём» да майго труса Пусіка. Такое спатканне неабходна, каб дачакацца нашчадкаў.

З самага ранку, злавіўшы сваю трусіху, жанчына накіравалася да сяброўкі. Настуся адчыніла клетку і штурхнула туды спалоханую Люсі. Але амаль адразу паміж «жаніхом» і «нявестай» чамусыці ўзнікла бойка. Ды яшчэ якая! Клетка ажно хадуном захадзіла, поўсць ляцела ва ўсе бакі...

Настуся шэптам зазначыла:

– Адразу бачу, не прыме Пусік Люсі. Мусіць, нечым яму не спадабалася. Вельмі пераборлівым аказаўся!

Пайшлі хутчэй да Яўхіма. У яго вельмі пладавіты трус, які дапамог многім вяскоўцам у гэтай далікатнай справе.

Аўдоцца зноў згрэбла пад паху сваю гадаванку ды разам з сяброўкай патупала да суседа. Але і там адбылася тая ж гісторыя. Заклапочаны Яўхім парай зазірнуць да Лявона, у якога таксама добрая трусагадоўля.

Той сустрэў сябровак каля брамы. Адразу правёў жанчын у двор, з гонарам паказаў сваіх сытых гадаванцаў. І паабяцаў, што нашчадкі атрымаюцца такім ж пухнатым і вялікім. Але абяцанне не спрайдзілася. Бо ў клетцы адразу ўзнікла знаёмая валтузня. Люсі, учапіўшыся за доўгае вуха «жаніха», моцна малаціла лапамі яму па спіне. Зноў паляцела поўсць, пачуўся непрыемны піск...

Устрывожаны гаспадар вырашыў парушыць спатканне. Злавіў Люсі, пільна ўгледзеўся пад хвост. І гучна, на ўесь двор, зарагатаў. Выцер слёзы, што выступілі ад смеху, ды сказаў здзіўленым суседкам:

– Жанчыны! Вы каго сюды прынеслі, га? Дзе ж вашыя вочы былі? Гэта ж... «хлопец», а не самачка!

Аўдоцца зніякавела. Таксама зазірнула пад хвост... І пачырвянала. Бо было ад чаго! Са злосцю перавяла позірк на Настусю. Хацела адразу з ёй пасварыцца, але перадумала. Са смехам патрапала па галаве труса і прамовіла:

– Ну што, Люсік? Прыйдзеца табе «нявесту» шукаць.

– А я дапамагу, – прапанавала Настуся.

І сяброўкі пайшлі дадому, прыдумляючы новыя варыянты «жаніцьбы» труса.

г. Гомель.

Пётр КОЗІЧ.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Без сала толку мала

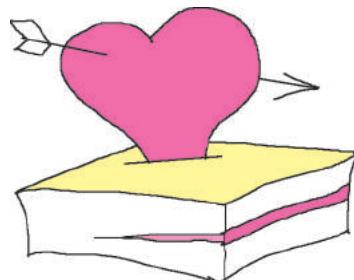
Скончылася дома сала –
Талія танюткай стала.
Кволы шэпча галасок:
«Дайце сала мне шматок...»

Хоць бы скрылік паспытаць –
Немагчыма ж працаўцаць!
Трыста б спраў перарабіла,
Калі б салам закусіла.

Сорам нават і прызнацца:
Перастаў мой муж кахацца.
Можа, хто на косці падкі,
А яму – была каб гладкай!

Сала ем і буду есці,
Каб фігуру годна несці.
Муж употай вока скосіць –
Ды, глядзіш, чаго папросіць!

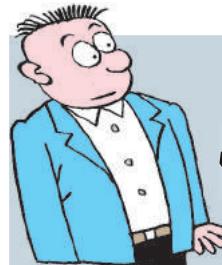
Ірына ЯЎЛАНАВА,
г. Орша.

Адна знаёная кабета
Пасябравала з інтэрнэтам.
Любіла з гэтай павуціны
Выцягваць свежыя навіны,
Шукаць на форумах ды ў блогах
Параады, як лячыць хваробы.
Такі прастор тут, далягляды!..
Муж вар'яцее: «Дайце рады!
Відаць, кагось сабе шукае».
На жонку кося пазірае.
Так гаспадар ён хоць куды,
Але ж «пад муҳаю» заўжды.
Жанчына ўздумала спытаць,
Як гэтых «мух» павыганяць.
Разумны выдаў інтэрнэт,

Што ёсць-такі адзін сакрэт.
Даставаў сродак ёй кур'ер
Пад называю «Алкабар'ер».
І на сняданак, і ў абед
(Як і параіў інтэрнэт)
У страву лекі падлівае,
Эфекту хуткага чакае.
Ды з тым «бар'ерам» п'еца
чарка –
Памог, як мёртваму прыпарка!
З тых пор знаёная кабета
Не надта верыць інтэрнэту.

Ірына СЯСІЦКАЯ,
г. Докшыцы.

«Вундэркінд»

Над рыфмамі Фядос нямала
Карпеў, ды толькі вось бяда:
У кожным слове залівала
Агонь паэзіі вада.

Хоць ён на паэтычнай ніве
Не змог зрабіць наперад крок,
Але ж у творчым жыў парыве
І запісаўся ў драмгурток.

Уцяміў хутка: «Да магілы
Артыстам стаць не ўдасца мне».
І спрабаваць пачаў ён сілы
Свае ў музычнай галіне.

Не стаў у выніку артыстам
Ці кампазітарам Фядос...
А мог быць добрым
трактарыстам,
Каб не амбіцый поўны воз!

Мікалай ГЛЕБ,
Ляхавіцкі раён,
в. Падлессе.

ДАЛІКАТНЫ ЗАЯЦ

Толькі пасунуўся наперад, каб заняць вызваленая іншым пасажырам крэсла, як на яго імгненні ўскочыў нейкі хлопец. Я яшчэ раз акінуў позіркам салон аўтобуса, але больш ніводнага свабоднага месца не было. Таму застаўся стаяць каля крэсла, якое «захапіў» малады чалавек.

Раптам той ускочыў, кінуў «Сядайце!» і знік у натоўпе. Я павольна апусціўся ў крэсла і звярнуўся да жанчыны, якая сядзела побач:

— Здаецца, дарэмна нашу маладзь лаюць. Вось бачыце, які далікатны хлопец, усё ж уступіў старому месца. А я нават падзякаваць не паспей.

Жанчына ўсміхнулася і адказала:

— Шаноўны, няма за што тут слоў падзяki казаць. Проста ў аўтобус увайшлі кантралёры...

Віталі ЖУРАЎСКІ,
г. Жодзіна.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандра БАГДАНОВІЧ.

АНЕКДОТ

Начальнік і два яго супрацоўнікі пайшлі разам абедаць і знайшлі старую лямпу. Калі пацёрлі яе, то з'явіўся джын і сказаў:

— Звычайна я выконваю тры жаданні, таму кожны з вас можа загадаць па адным.

— Дазвольце спачатку мне, — гаворыць першы супрацоўнік. — Я хачу зараз апынуцца на Багамах і загараць на цёплым пясочку.

Бах! І ён кудысьці знік.

— Я! Я наступны! — закрычаў другі супрацоўнік. — Я хачу на Гаваі, у лепшую гасцініцу, якую там толькі можна знайсці.

Бах! І таксама знік.

— Зараз твая чарга, — звяртаецца да начальніка джын.

— Добра, я хачу, каб гэтыя два «курортнікі» былі на працы пасля абеду.

Мараль: заўсёды дай начальніку выказацца першым.

Сямейны падрад

Добра, калі бацькі падтрымліваюць сваіх дзяцей ва ўсіх пачынаннях, даюць парады ды робяць усё магчымае, каб іх крывінка знайшла сваё месца пад сонцам. Але ў любым правіле бывае выключэнне.

Апошня сем гадоў адзін гамяльчанін спрабаваў рэалізаваць сябе ў якасці шлюбнага аферыста. І, трэба сказаць, атрымоўвалася гэта ў яго нядрэнна: больш за трыццаць жанчын з Гомельскай, Магілёўскай, Мінскай і Віцебскай абласцей паверылі яму і аддалі каля 90 тысяч долараў. А «працаў» мужчына па вельмі простай схеме. Выбіраў сабе нявесту ў інтэрнэце, потым сустракаўся асабіста і расказваў, які ён багаты, што валодае караоке-клубам, салонамі прыгажосці ў Кіеве і Маскве, нерухомасцю. Дадаваў, што з'яўляецца ўкраінскім дэпутатам або ўладальнікам буйнога прадпрыемства. А каб ні ў адной жанчыны не ўзнікла падазрэння на сконтурованасці яго намераў, знаёміў з маці, якая была ў курсе ўсіх спраў і нават сама прапаноўала ідзе для вымагання грошай. Пазычалі гроши ў жанчын яны часцей за ўсё на нейкія звышважныя справы. Напрыклад, пакупка аўто ці анкалагічнае захворванне ўнучкі. А як толькі патрэбная сума

аказвалася ў аферыста, усё жаданне жаніща кудысьці знікала.

Зараз сямейнаму падраду гамяльчан пагражае да дзесяці гадоў зняволення. Цікава, а ці будуть яны пісаць лісты і падтрымліваць адзін аднаго ў турме?

Двухколавыя сябры

Як добра пракаціца на веласіпедзе пасля доўгай зімы! Цёплыя вясновы ветрык дзъме ў твар, птушкі спываюць! Тым больш для многіх гэты двухколавы аппарат з'яўляецца сапраўдным сябрам, набыццё якога каштуе немалых грошай.

Вось толькі ў апошні час добраахвотнікі задарма займечь сабе такіх «жалезных коней» становіцца ўсё больш. У канцы сакавіка ў Савецкім раёне Мінска ўкралі ажно сем веласіпедаў. Па гарачых слядах амаль адразу былі арыштаваны троє маладых хлопцаў. У ходзе допыту яны прызналіся, што хацелі прадаць веласіпеды, а гроши патраціць на свае патрэбы.

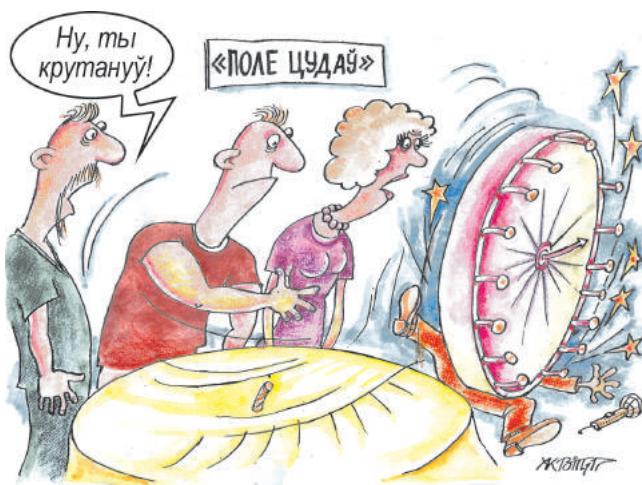
Вядзецца следства. Злодзеі могуць трапіць за краты на тэрмін да чатырох гадоў ці на выпраўленчыя работы. У любым выпадку гэта здарэнне будзе добрай навукай для ўсіх, у каго ўзнікне думка спакусіцца на чыйсьці веласіпед.

Рытарычнае пытанне

Трапляючы на чарговую навіну аб затрыманні наркадылера, ці ўзнікала ў вас пытанне: а навошта людзі пачынаюць займацца продажам і перавозкай «дурману»? Звычайнай прага да лёгкіх грошай, а можа, вялікай нелюбou да ўсяго чалавецтва? Пэўна, гэта пытанне яшчэ доўга будзе лічыцца рытарычным.

Яго, дарэчы, задалі беларусу, якога затрымалі на пункце пропуску «Брузгі» ў Гродзенскай вобласці, калі знайшли ў машыне 78 кілаграмаў гашышу. Агульны кошт наркотыка склаў каля двух мільёнаў долараў. Мужчына не змог даць аніякага апраудальнаага адказу ці раствумачыць свой зламысны ўчынак.

Узбуджана крымінальная справа. Наркадылеру давядзецца правесці за кратамі да дзесяці гадоў зняволення з канфіскацыяй маёмацці. Можа, за гэты час у яго атрымаецца знайсці адказ на абазначанае вышэй рытарычнае пытанне?

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандар БАГДАНОВІЧ.

Мікола ПРІГОРЁВ

Перастрахаваўся

Быль

Штогод у пачатку дзевяностых, як толькі добра пацяплеё, да нашай сям'і ў гості ў вёску прыезджаў сваяк з Польшчы, пан Збышак. Ды за кампанію браў жонку, паненку Рузю. Падарожнічалі яны звычайна без прыгод, але адно выключэнне ўсё ж такі аднойчы адбылося.

...Даехаўши да райцэнтра, Збышак спыніў свой «фольксваген» каля прыдарожнага кафэ, каб крыху перадыхнуць і падсілкавацца перад апошнім дзесяціламетровым адрэзкам да вёскі. Пайшла з ім і пані Рузя. Калі прыслі за столік, пан Збышак заказаў сабе пару куфляў «Жыгулёўскага», сякую-такую закусь і з неверагоднай асалодай прыняўся паглынаць ежу і напой. Вось толькі бедалага не ведаў, што як толькі ён накіраваўся да кафэ, за ім уважліва пачаў сачыць адзін з паставых патрульнай службы. Дарэчы, яго ведалі ва ўсім раёне, бо вельмі ж любіў прыдзірацца да вадзіцеляў ні за што. Відаць, хацелася яму быць на добрым уліку ў начальства. А тут такая магчымасць затрымаць п'янага за рулём, tym больш іншаземнага! Гэта не праста прэмія, гэта на павышэнне цягне.

Упэўніўшыся, што Збышак жлукціц піва, паставы радасна накіраваўся да польскай машины. Потым з задавальненнем, не спяшаючыся, выкруціў вентылі з колаў. «Няхай нават не думае, што п'яным ён кудысьці паедзе! Я тут сачу за вадзіцелямі як трэба!» — думаў паставы.

Тым часам Збышак з Рузяй выйшлі з кафэ, падышлі да свайго аўто і аслупніелі: спущаны ўсе чатыры колы. Да іх адразу падбег паставы, папрасіў дакументы і патлумачыў, што далей ехаць вадзіцель не можа, бо выпіў піва.

Збышак пачаў тлумачыць:

— Паважаны, ваша праўда, я выпіў піва, але ў маёй жонкі ёсць вадзіцельская правы і далей паедзе яна.

Настало, як кажуць, нямая сцэна. Пачаў збірацца народ. Пан Збышак адчыніў багажнік, дастаў адтуль помпу і працягнуў яе капітану:

— Можа, тады вы зноў перастрахуецеся і самі надзымеце колы?

А то раптам у мяне з-за алкаголю гэта не атрымаеца як трэба.

Што было рабіць? Праклінаючы ў думках усё на свеце, паставы пачаў працаўаць. Толькі ўвечары ён скончыў надзімаць колы. І ўвесь гэты час да машины падыходзілі людзі і смяяліся з недарэчнай сітуацыі.

З той пары ў паставога з'явілася мянушка Перастрахоўшчык. І кожны вадзіцель у раёне абавязкова вазіў у сваёй машине помпу. На ўсялякі выпадак...

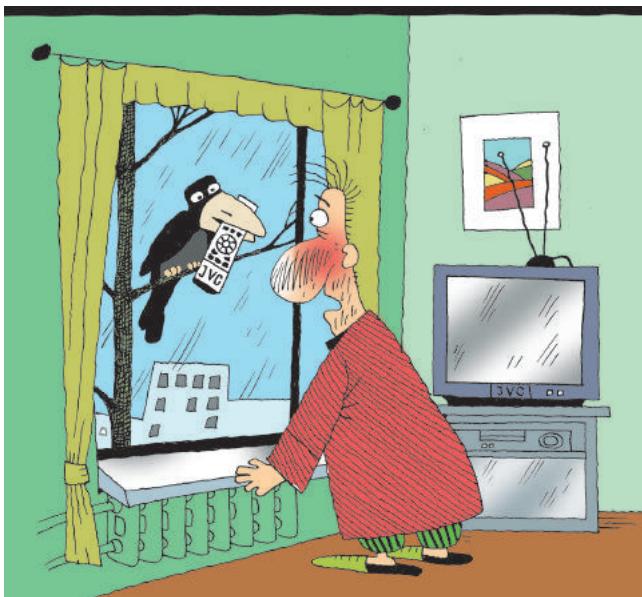
Мікола КАМАРОЎСКІ,
г. Орша.

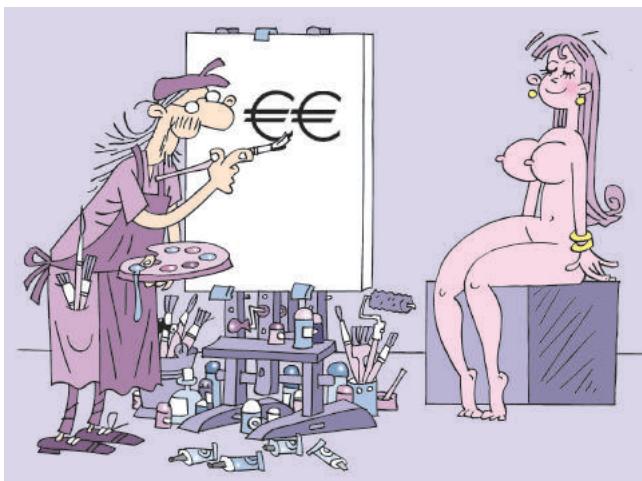
Алег КАРПОВІЧ.

Аляксандар КАРШАКЕВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

Алег ГУЦОЛ.

Анекдоты

— Дай і мне хоць трошкі пагуляць! — кажа жонка мужу, які сядзіць за камп'ютарам.

— Май сумленне, даражэнская, — сур'ёзна адказвае той.
— Хіба я прасёу у цябе анучу, калі ты падлогу мыла?

* * *

Неяк на вечарыне сустрэліся чалавек-павук, чалавек-мурашка і жанчына-кошка.

«Я сабраў вас зусім невыпадкова!» — зазначыў чалавек-псіхіятр.

* * *

Пасля сямейнай сваркі муж атрымлівае на тэлефон паведамленне ад жонкі: «Пайшла

гуляць з тваёй крэдыткай. Ужо амаль дараўала табе».

* * *

— Я кахаю цябе! — кажа ён.
— І што, мне трэба расплацца? — не разумее яна.
— Ды хоць паспачуваць!..

**Даслаў
Канстанцін КАРНЯЛЮК,
г. Віцебск.**

«Вожык» — грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс

№ 4 (1543), 2017 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

В. а. галоўнага рэдактара
Ганна Аляксандраўна КІСЛУШЧАНКА.

Рэдакцыйная калегія: Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ,
Мікола ПІРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Міхась КАВАЛЕЎ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОУ, Уладзімір САЛАМАХА,
Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ.

Рэдакцыя: Аляксандар КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара,
мастацкі аддзел), Наталія КУЛЬГАВАЯ (аддзел
фельетонаў і пісьмаў), Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры).

Адрас рэдакцыі
Юрыдычны адрес: Рэспубліка Беларусь, 220013, г. Мінск,
вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@zviazda.minsk.by.

Паштовы адрес: Рэспубліка Беларусь, 220005, г. Мінск,
проспект Незалежнасці, 39.
E-mail: a-vojik@yandex.by; voznyk@zviazda.by;
Тэлефоны: галоўнага рэдактара — 288-24-62, намесніка галоўнага
рэдактара, аддзела фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастицтва —
284-84-52, бухгалтэрскага — 287-18-81, факс — 284-84-61.

Падпісныя індэксы:

74844 — індывідуальны, 01380 — індывідуальны лъготны,
748442 — ведамасны, 01381 — ведамасны лъготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520
ад 10.12.2012, выдадзенне Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар — галоўны рэдактар Павел Якаўлевіч СУХАРУКАЎ

Камп'ютарная вёрстка: Дар'я КАМЕЙША
Стыль-рэдактар: Марыя ГЛЕВІЧ

Падпісана да друку 04.04.2017. Фармат 60x84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.
Ул.-вид. арк. 3,53. Тыраж 947 экз. Заказ .

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыяПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэциркулююцца і не вяртаюцца, прымаючыя толькі ў электронным выглядзе.
Перадрукуючаючыя матэрыялы, трэба абавязково спасылацца на «Вожык».
Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.
Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2017
© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2017

Абы здароўе!

Яшчэ дёва на 400 грамаў,
калі ласка!

Ы!

ЫА
МКЛ
КОПЮ
БІЛДИНС

Малюе Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ

Канъяк «Белы бусел», борщ
«Кіеўскі», грыбы марынаваныя,
шніцаль з рысам,
салат «Аліё»...

Сродак
ад
запору.

Маня, дай што-небудзь
ад галавы!

«Вожыкаўскі плакат»

Аляксандар КАРШАКЕВІЧ.

Сум развеяць дапаможа
Верны твой прыяцель – «Вожык».

Дорыць ён усмешак нізку,
Падтрымай яго падліскай!

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ – 74844,

індывідуальны льготны

(для жыхароў сельскай мясцовасці:
райцэнтры і населенныя
пункты раёнаў) – 01380;

ВЕДАМАСНЫ – 748442,

ведамасны льготны

(для ўстаноў Міністэрства
культуры, Міністэрства
адукацыі) – 01381.

ПАДПІСКА НА І ПАЎГОДЗЕ 2017 ГОДА

Падпіска на 1 месяц каштуе:

індэкс 74844, цана 3,80 рублёў,
індэкс 01380, цана 3,00 рублёў,
індэкс 748442, цана 10,80 рублёў,
індэкс 01381, цана 8,60 рублёў.

Падпісацца
можна ў любым аддзяленні
сувязі РУП «Белпошта»,
у кіёсках РУП «Белсаюздрук».

А яшчэ – па інтэрнэце
(з дапамогай пластыковых
электронных картак,
электронных грошай)
ці праз аўтаматызаваную сістэму
Адзінай разлікова-інфармацыйнай
прасторы (АРИП).

